

DRUŠTVENE NOVICE

SVETOVNI VAKUUMSKI KONGRES IVC-16 IN SKUPŠČINA MEDNARODNE VAKUUMSKE ZVEZE (28. 6. do 1. 7. 2004)

Mednarodna organizacija za vakuumsko stroko IUUSTA (International Union for Vacuum Science, Technique and Applications) ima seje svojega izvršnega odbora (IO) dvakrat na leto, na tri leta pa redno organizira občni zbor oz. generalno skupščino vseh (sedaj 31) vključenih držav. Vzporedno s tem dogodkom je vedno (tj. na 3 leta) organiziran tudi velik vakuumski kongres (letos 16. po vrsti) in razstava vakuumske znanstvene in tehnološke opreme.

Letošnje leto je ravno meja med dvema trolejtjema in je generalna skupščina (ki pa je 15. po vrsti v zgodovini obstoja zveze) potekala na otoku Lido pri Benetkah.

V zadnjih šestih letih sem kot predstavnik Društva za vakuumsko tehniko Slovenije v izvršnem odboru IUUSTE zastopal našo državo podpisani A. Pregelj, na zadnjih sejah (jeseni 2003 v Dubrovniku, februarja letos v Lyonu in junija v Trentu) pa je že sodeloval novi predsednik našega društva dr. Šetina, ki je po sedanjem statutu DVTS tudi predstavnik društva v IUUSTI. Seja generalne skupščine (GM-15) je potekala 30. junija v eni od dvoran beneške Cinema Palace, kjer se je tudi dogajal kongres (podrobneje v zadnjem odstavku).

Istočasno s 16. svetovnim vakuumskim kongresom (IVC-16) sta bili z njim združeni še konferenci: 12. mednarodna o površinah trdnih snovi (ICSS-12) in 8. mednarodna o nanotehnologijah in tozadevni znanosti (NANO-8), ter 17. simpozij italijanskega vakuumskega društva. Vzporedno je potekala velika razstava proizvajalcev vakuumske opreme in elementov.

Kongres je zares dajal mednarodni vtis, saj je prišlo okrog 1500 udeležencev. Med njimi nas je bilo tudi blizu 20 iz Slovenije. Govornih prispevkov smo našli okrog 650 (od tega okoli 100 vabljenih), posterjev pa nad 1200. Kljub svetovnemu dogodku, atraktivnim bližnjim Benetkam in trudu članov italijanskega društva so mnogi udeleženci imeli tudi kako pripombo na izvedbo, predvsem na pomanjkanje pripravljenih možnosti za družabna srečanja. Navduševala pa so jih mnoga dobra predavanja; kot sedaj najzanimivejša področja so se izkazale: nanotehnologije, površine trdnih snovi, tanke plasti in inženirstvo površin (bivša vakuumska metalurgija).

V naslednjih odstavkih so na kratko podane sedanje aktivnosti naše mednarodne zveze.

Občni zbor Zveze, GM-15 (15th General meeting of the IUUSTA)

Generalna skupščina je potekala v sredo, 30. 6. 2004. Zelena prisotnost tročlanskih delegacij vseh 31 članic Zveze je bila s predstavniki 25 držav dobro dosežena. Slovenijo smo zastopali dr. Šetina, dr. Mozetič in podpisani. Zasedanje je odprla dosedanja predsednica dr. Marie G. Barthes-Labrousse. Po ugotavljanju prisotnosti in

predstavljanju delegatov smo najprej pregledali poročilo s prejšnje skupščine (GM-14, l. 2001 v San Franciscu). Nato je svoje poročilo o delovanju zveze v preteklem obdobju podal sekretar dr. Westwood. Poročilo o delu STD (Scientific technical directory) je podal skupaj s predstavniki sekcij (Applied surface science, Electronic materials & processing, Nanometer structures, Plasma science and technique, Surface science, Thin films, Surface engineering, Vacuum science and technology) dr. Sancrotti. Sledilo je finančno poročilo, ki ga je podal blagajnik dr. Wahl, in poročila komitejev, ki so obravnavala: nagrade, šolnine, dolgoročne plane, publiciranje, vzgoja in izobraževanje, tehnični seminarji oz. tečaji na lokacijah v manj razvitih državah itd. Po govoru umikajoče se predsednice dr. M. G. Labrousse je sledil prenos funkcije na novo osebo, ki bo v naslednjem trolejtju prof. dr. Ugo Valbusa iz Genove.

V naslednjih točkah smo obravnavali še:

- pregled in komentar k financam IUUSTE
- volitve predsednika za obdobje 2007–2010 (president-elect postane dr. Rogers, ZDA)
- volitve generalnega sekretarja (postane Ronald Reid, Anglija), blagajnika (postane John Grant; ZDA) ter znanstvenega direktorja (postane ga. Maria Asensio iz Španije) in sekretarja (postane Hongjun Gao iz Kitajske)
- naslednja kongresa bosta v Stockholmu 2007 in v Pekingu 2010
- predstavitev zastopnikov držav in njihovih namestnikov za obdobje 2004–2007

Predsedniki IUUSTA: Segovia (Španija) 1989–1992 – tretji z leve, zadaj; Madey (ZDA) 1992–1995 – drugi z leve; Robins (Avstralija) 1995–1998 – tretji z leve, spredaj; Woodruff (Anglija) 1998–2001 – prvi z leve; M. G. Labrousse (Francija) 2001–2004 – edina gospa; Valbusa (Italija) 2004–2007 – prvi z desne; Rogers (ZDA) 2007–2010 – drugi z desne, zadaj

- govor novega predsednika (vzhod postaja pomemben tudi v vakuumski tehniki, potreba po evropski zvezi, izobraževanje, doseči večjo prepoznavnost, zahvala bivšim funkcionarjem in spodbuda ekipi, ki bo delovala sedaj)
 - na koncu je sledila še zahvala vodstva IUUVSTE domačemu italijanskemu vakuumskemu društvu (AIV-Associazione Italiana del Vuoto) za organizacijo vseh delovnih srečanj Zveze v Trentu in Benetkah in za gostoljubnost ter vsem prisotnim za sodelovanje.
- Pod točko razno ni bilo posebnosti, razen fotografiranja za spomin in čestitk novoizvoljenim funkcionarjem.

Iniciativa za ustanovitev Evropske zveze

V ponedeljek ob 14^h smo imeli predstavniki evropskih društev še en sestanek, in sicer o možnostih oz. o potrebi za ustanovitev Evropske vakuumске zveze. Ta misel je že nekaj let navzoča v okviru tukajšnjih društev, predvsem zaradi vzora in moči ameriškega društva in bližajočih se novih korenjakov z vzhoda. Razprave o tem so doslej potekale v Parizu, Regensburgu in Berlinu; današnja (pri Benetkah) je vodil predvsem prof. Valbusa, ki je poudarjal

potrebo po skupnem evropskem dežniku in hkrati predstavil še naslednje misli: pridružitve močnih konferenc, kot sta ECASIA in ECOSS, kako nadaljevati EVC, stiki s sorodnimi manjšimi društvi, oblikovanje foruma predsednikov itd. V razpravi se je izkristaliziralo še nekaj problemov: ali se lotiti izdelave nekakšnega statuta, ali zaradi financ in širine bolj pritegniti tudi industrijski sferi, ali je možno najti posebno zanimivo področje (npr. izplinjanje, desorpcija, ..), kako ojačati sedanje evropske vakuumске konference in razstave (zadnja v Magdeburgu je bila bolj šibka), vpeljava evropskih štipendij itd. Končnega sklepa ni bilo, pač pa je prevladalo mnenje, da se o našeti problematiki razmišlja in nadaljuje s podobnimi združevalnimi srečanji.

ECM-95

Zaključno sejo celotnih dogajanj v Benetkah in hkrati prvo sejo novega izvršnega odbora je v petek, 2. 7. 2004 popoldne vodil že novi predsednik IUUVSTE prof. Ugo Valbusa. Iz slovenskega društva sta bila prisotna naš novi zastopnik dr. Janez Šetina in namestnik dr. Miran Mozetič.

mag. Andrej Pregelj

10. ZDRUŽENA VAKUUMSKA KONFERENCA (JVC-10)

Naše društvo je med 28. septembrom in 2. oktobrom 2004 organiziralo v Portorožu jubilejno 10. združeno vakuumsko konferenco. JVC (Joint Vacuum Conference) je dobro uveljavljena serija konferenc, ki so praviloma vsaki dve leti. Do sedaj so jih izmenoma organizirale sosednje dežele: Slovenija, Avstrija, Madžarska in Hrvaška. Vesel sem, da vam lahko sporočim, da smo v Portorožu v skupino držav organizatoric sprejeli tudi Češko in Slovaško. Člani njenih društev so se zelo aktivno vključili s svojimi prispevki na zadnjih nekaj srečanjih. V Portorožu smo se tudi dogovorili, da bo naslednjo konferenco JVC-11 organiziralo Češko vakuumsko društvo.

V uvodnem jubilejnem predavanju nam je dr. Peter B. Barna lepo predstavil motive, ki so privedli do organizacije prve konference leta 1979 v Györu na Madžarskem. Sledile so konference v Brunu am Gebirge (Avstrija, 1981), Debrecenu (Madžarska, 1985), Portorožu (1988), Dunaju (1991), Bledu (1995), Debrecenu (1998), Puli (2000) in Seggau pri Lipnici (Avstrija, 2002).

Pokrovitelj konference je bila mednarodna zveza IUUVSTE (International Union for Vacuum Science, Technique, and Applications), ki je krovna organizacija preko 50 nacionalnih vakuumskih združenj iz vseh celin. Tematika konference so bila vsa področja znanosti, ki so vključena v delovanje IUUVSTA:

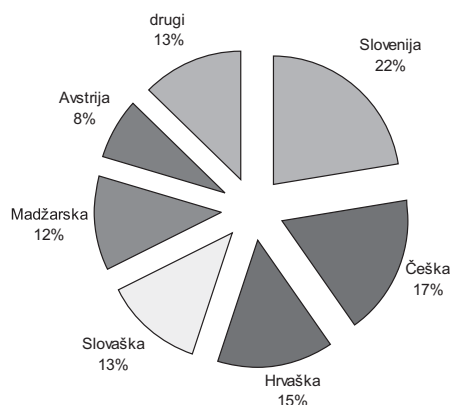
- vakuumška znanost, ki obsega meritve in ustvarjanje oz. vzdrževanje vakuum
- temeljna in uporabna znanost o površinah
- tanke plasti
- inženirstvo površin
- nanotehnologije
- plazma in plazemske tehnologije
- materiali za elektroniko

Znanstveni program JVC-10 je obsegal 4 plenarna predavanja, ki so predstavila področja, zanimiva za najširši krog poslušalcev, 13 vabljenih predavanj (vključno z jubilejnim predavanjem o seriji konferenc JVC), 53 govornih prispevkov in 111 posterjev.

Predavanja so potekala v znanem portoroškem hotelskem kompleksu "Bernardin", v prostorih nove kongresne dvorane, ki je bila zgrajena letos spomladi. Zaradi velikega števila prispevkov smo v petkovem delu programa organizirali predavanja v dveh paralelnih sekcijah. Posterski sekciji sta bili v sredo in v petek zvečer v predverju kongresne dvorane.

Vseh udeležencev, ki so prišli v Portorož predstaviti svoje delo, je bilo 142. Struktura udeležencev po državah je prikazana na grafikonu. V skupini "drugi" sta po dva udeleženca iz Velike Britanije, Japonske, Francije in Ukrajine ter po en udeleženec iz Španije, Koreje, Srbije in Črne gore, Portugalske, Tajske, Italije in Izraela. Na drugem grafikonu je prikazana porazdelitev prispevkov po tematiki. Sama vakuumška znanost je bila zastopana z majhnim deležem. Največ prispevkov je bilo s področij tankih plasti in inženirstva površin ter temeljne in uporabne znanosti o površinah.

Namen konferenc JVC je poročanje o znanstvenih dosežkih in izmenjava informacij med strokovnjaki in raziskovalci, predvsem iz držav organizatoric. Prepričan sem, da je konferenca omogočila okrepitev obstoječih in navezovanje novih osebnih stikov med slovenskimi in tujimi znanstveniki ter povezav med sorodnimi in komplementarnimi skupinami v sosednjih državah, ki bodo pripeljale do skupnih mednarodnih projektov. Posebna priložnost za sklepanje prijateljskih vezi je bila v četrtek, 30. septembra 2004, popoldne, ko smo za vse udeležence

Struktura udeležencev po državah

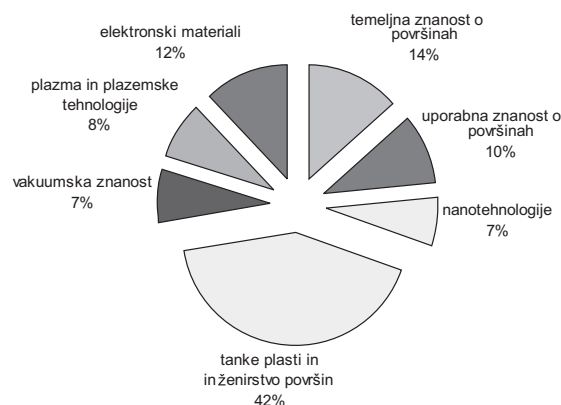
organizirali izlet v Postojnsko jamo. Sklenili smo ga v prijetni atmosferi ob dobri večerji na Krasu.

Za objavo v *Vakuumistu* smo izbrali nekaj fotografij s konference. Več fotografij ter mnoge druge informacije, skupaj s knjigo abstraktov, si lahko ogledate na spletni strani konference www.jvc10.si.

Glede na odzive številnih udeležencev lahko rečem, da je bila konferenca dobro organizirana. Za to se moram zahvaliti predvsem vodji lokalnega organizacijskega odbora Jožetu Gasperiču ter članom: Alenki Vesel, Lidiji Irmančnik Belič, Barbari Šetina, Janezu Kovaču, Miru Pečarju, Andreju Preglju, Miranu Mozetiču in Bojanu Jenku. Na pomoč nam je priskočil tudi Andrej Batič. Vsi so zelo požrtvovalno in s profesionalnim odnosom prispevali k uspešni izvedbi srečanja. Poleg tega se zahvaljujem tudi

Dvorana z udeleženci konference

Prikaz prispevkov po področjih

Moniki Jenko in Antonu Zalarju, ki sta kot naša člana mednarodnega programskega odbora prispevala k oblikovanju znanstvenega programa srečanja.

Izvedbo konference so finančno podprli Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Inštitut za kovinske materiale in tehnologije ter Institut "Jožef Stefan". Materialno so jo podprli tudi sponzorji: Lek, Scan in Varian.

Janez Šetina, predsednik DVTS

P.S.: Največ dela, zagona in svoje energije pa je prispeval vodja konference dr. Janez Šetina, zato se mu vsi vakuumisti iskreno zahvaljujemo

Peter Panjan, urednik *Vakuumista*

Vneta razprava med postersko sekcijo

Posterska sekcija v preddverju glavne dvorane

Večerja na Krasu